

Ignacy Dec

"Krótka historia filozofii", Robert C. Solomon, Kathleen M. Higgins,
Warszawa 1997 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 5/2, 164-165

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podręcznika. Będzie on z pewnością dużą pomocą dydaktyczną zarówno dla wykładowców, jak i dla studentów tego przedmiotu, który stanowi podstawowy dział filozofii klasycznej. W książce znajdują też wiele dla siebie ci wszyscy, którzy szukają w filozofii mądrości.

ks. Ignacy Dec

Robert C. Solomon i Kathleen M. Higgins, *Krótką historia filozofii*, tłum. Natalia Szczucka-Kubisz, Warszawa 1997, s. 376

Żyjemy w epoce niezwykle pośpiechu.. Niemal wszyscy narzekamy na brak czasu. Nie mamy ochoty czytać obszernych książek, oglądać długich filmów, uczestniczyć w długotrwałych uroczystościach. W nauce szukamy dobrych syntez. W wyniku ogromnej specjalizacji i rozczłonkowania dyscyplin naukowych mówi się dziś coraz częściej o potrzebie unifikacji wiedzy. Tendencje powyższe dają się także zauważyć na terenie filozofii. Dziś już nie sposób jest ogarnąć wszystkich (nawet tych najważniejszych) publikacji filozoficznych, poświęconych poszczególnym filozofom, czy też kierunkom filozoficznym, ukazującym się w skali całego świata. Potrzebne są tu też syntezy, skróty, zarysy.

Ukazała się ostatnio na półkach księgarskich w Polsce książka pt.: „Krótką historia filozofii”. Jest to tłumaczenie angielskiej wersji tej książki, której autorami są Robert C. Solomon i Kathleen M. Higgins. Przekładu dokonała Natalia Szczucka-Kubisz. Książka jest godna nie tylko zauważenia, ale i zareklamowania ze względu na posiadane walory. Można pytać o zasadność takiej reklamy. Wiadomo bowiem, że w Polsce posiadamy niezwykle cenny podręcznik do dziejów filozofii pióra prof. Władysława Tatarkiewicza. Na tymże podręczniku wychowały się już całe pokolenia filozofów i nauczycieli filozofii. Jest to podręcznik o wysokich walorach formalnych i merytorycznych. Jego najważniejsza cecha to niespotykany obiektywizm. Autor, prezentując myślicieli czy też kierunki filozoficzne, wykazał się ogromnym kunsztem filozoficznym i historycznym. Starał się zawsze zachowywać obiektywizm i wielki szacunek dla przedstawianych autorów i poglądów. Jednakże, w ostatnim czasie, w związku z ze wzrostem liczby studentów studiów zaocznych i powołaniu na uczelniach państwowych studiów licencjackich, a w Kościele – kolegiów teologicznych, pojawiła się potrzeba bardziej skondensowanych syntez dziejów filozofii, niż ta, którą zawiera monumentalna Historia filozofii Wł. Tatarkiewicza.

Jakie walory posiada prezentowana tu „Krótką historia filozofii”? Jest to przede wszystkim krótki szkic dziejów filozofii, gdyż mieści się on na 376 stronicach. Jest to także prezentacja o wysokim stopniu obiektywności i – co ważne – prezentacja dziejów filozofii w skali całego świata (wiadomo, że podręcznik prof. Tatarkiewicza prezentuje przede wszystkim dzieje filozofii europejskiej). Oprócz myślicieli z kręgu kultury europejskiej, spotykamy w niej także postaci z filozofii krajów afrykańskich, azjatyckich, i obydwu Ameryk.

Całość dziejów filozofii światowej autorzy podzielili na cztery części. Pierwszą (ss. 13-99) zatytułowali: „Poszukiwanie porządku świata: filozofia starożytna”. Drugą część (ss. 101-205) nosi tytuł: „Bóg i filozofowie: filozofia religijna i filozofia średniowieczna”. Oprócz tradycyjnych nazwisk z filozofii europejskiej, mamy w niej ukazane kierunki filozoficzno-religijne Bliższego i Dalekiego Wschodu. W trzeciej części, której tytuł brzmi: „Pomiędzy nauką a religią:

filozofia nowożytna i Oświecenie” (ss. 207-279), autorzy skupiają się wokół nazwisk filozofii europejskiej, poczynając od Montaigne'a i Kartezjusza, a kończąc na Millu, Darwinie i Nietzschem oraz wczesnej filozofii w Ameryce. Czwarta część nosi tytuł: „Od modernizmu do postmodernizmu: wiek XX” (ss. 281-349) prezentuje filozofie naszego stulecia również w wymiarze ogólnoświatowym. Na końcowych stronicach znajdujemy: bibliografię, uzupełnienia bibliograficzne (pozycje polskojęzyczne), chronologię biograficzną oraz indeks nazwisk.

Niniejszy podręcznik można zalecić uczniom starszych klas szkół średnich i studentom studiów pomaturalnych i wyższych, głównie zaocznych i wieczorowych. Pozycja może oddać także duże usługi tym wszystkim, którzy szukają podstawowych danych o dziejach filozofii i to w skali ogólnoświatowej.

ks. Ignacy Dec

Abp Zenon Gorchowleski, *Študie z procesného Kanonického práva*, Spišská Kapitula 1995, s. 244

Opublikowanie studium sekretarza Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej arcybiskupa Zenona Grocholewskiego z zakresu kościelnego prawa procesowego, wydane w języku słowackim, zasługuje nie tylko na odnotowanie jako godnej uwagi pozycji. Jej znaczenie wykracza poza tę granicę.

Wspomniana pozycja obejmuje wykłady wygłoszone przez Autora w latach 1991-1994 podczas sympozjum prawa kanonicznego, organizowanych od t. 1991 corocznie w miesiącach wakacyjnych w północno-słowackim mieście Spišske Podhrade-Kapitula, siedzibie biskupiej diecezji spiskiej. Podczas wspomnianych sympozjów, przeznaczonych głównie dla pracowników sądów kościelnych Republiki Słowackiej i Czeskiej, wykłady wygłaszali znani kanoniści z zagranicy, głównie z Rzymu. Nie brakowało wśród nich Polaków. Sympozja są licznie uczęszczane nie tylko przez głównych adresatów tematyki – pracowników sądów duchownych.

Biorą w nich udział także biskupi. Arcybiskup Z. Grochowski, główny promotor wspomnianych sympozjów, służył ich uczestnikom jak dotąd (do r. 1997) co roku swoją wiedzą kanonistyczną i znajomością praktyki sądowej. Przez tę jego służbę Sygnatura Apostolska spełnia zadanie czuwania nad należyтым wykonywaniem posługi sądowniczej w Kościele, przewidziane w Konstytucji Apostolskiej „Pastor bonus” z 28.06.1988 r. art. 124 10. Warto dodać, że znaczenie wspomnianych sympozjów jest szczególnie ze względu na brak dobrze przygotowanych pracowników sądów kościelnych, z którym boryka się Kościół u naszych południowych sąsiadów po odzyskaniu wolności w 1989 r. i nadal ten brak w pewnym stopniu odczuwa. Wydanie w formie książkowej 6 wykładów abpa Grocholewskiego, chociaż już publikowanych w różnych periodykach, stanowi dla Kościoła w Słowacji i Czechach ważne wydarzenie. Pracownicy sądowi otrzymali kompendium wiedzy i praktycznych wskazań potrzebnych w ich posłudze. Znaczenia publikacji dodaje fakt, że jej Autor w dziedzinie prawa procesowego wypowiada się niejako z urzędu z tytułu rangi swojej posługi w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej.

Bogata tematyka publikacji została poprzedzona słowem wstępnym metropolity koszyckiego arcybiskupa Alojzego Tkaca, dającego wyraz wielkiej aktualności pozycji dla